

Neschází nám něco?

Ujal jsem se předsednictví redakční rady tohoto časopisu a převzal jsem tak jistou část odpovědnosti za jeho obsah i vzhled, za jeho čtivost a přitažlivost. Další díly odpovědnosti má redakční rada, redakce, lektori, tiskárna a samozřejmě i nad námi bdící výkonný výbor České betonářské společnosti. Všichni se snažíme, aby výsledné dílo přitahovalo čtenáře, a tím také firmy, jimž nabízíme plochu k inzerci. Úmysly a cíle jsou nepochybně dobře definovány, a mělo by tedy být zcela jednoduché je naplnit. Není tomu tak.

Jsme na tom totiž zhruba stejně jako naše okolí. Dekády libovůle, zanedbanosti a liknavosti zanechaly výmoly na cestě za jakostí díla, které nabízíme a odvádíme. Pojem jakosti se smrškl do pouhé formální snahy dodržovat ta či ona kontrolovatelná pravidla stanovená předpisy. Co nad to jest, jako by nás nezajímalo. Z jakosti se totiž vytratilo to, co nelze hodnotit tabulkami anebo nařídít předpisem.

Klopýtáme na těch výmolech denně. Sami jsme současně jejich strůjci a jejich oběti. Sekretářka předá šéfovi nerozříděné podklady, projektant předloží diletantsky zpracované výkresy, technická zpráva není ostráňována a datována, dodavatel a stavebník spolu uzavírají nic neříkající a k ničemu nezavazující smlouvu nebo dokonce smlouvu vůbec neuzavřou, technický dozor stavebníka mávne rukou nad nedodělkem, zpráva o výsledku statického průzkumu neobsahuje závěry, práce nejsou odevzdávány v dohodnutých lhůtách, nezávislý expert vydává nejednoznačné stanovisko, autor nerespektuje pokyny redakce... Mohl bych vylíčit úrazy, které se na takových a jiných výmolech udály, a mohl bych je dokumentovat slovem i obrazem.

Tradice se nedají snadno zničit, a ta necelá polovina století, kterou máme za sebou, z nás asi nedokázala vyhnat to, co máme zakódováno v genech. Ale přece jen se jí podařilo ponížít tisícileté principy, které ovládají vztahy mezi lidmi a skupinami, zploštit naše myšlení, a tedy i naše chování. Hardware zůstal - doufejme - neporušen, ale softwarově na tom dobře nejsme.

Jsme (zatím) amatéři. Schází nám (zatím) profesionalismus.

MILIK TIEHÝ

Podélné trhliny v klenbách z kusových staviv

Ladislav Klusáček

Mostní klenby - podélné trhliny - předpětí - sanace - zděné konstrukce - statická analýza

Na silniční i železniční síti slouží až dodnes poměrně mnoho zděných mostních konstrukcí. Jde o klenby zděné ze zdiva kamenného nebo cihelného, které byly postaveny v minulém století, případně zhruba do roku 1910.

Při stanovení jejich současné únosnosti, případně zatížitelnosti, se sleduje zejména jejich hlavní nosná funkce. Pokud v klenbě nejsou příčné trhliny, je předpoklad, že nosná způsobilost klenby je neporušená a únosnosti kleneb vycházejí poměrně dobré. U řady kleneb jsou však *podélné trhliny* (trhliny ve směru rozpětí), jejichž vysvětlení není triviální. Podélné trhliny signalizují odezvu klenby na ne zcela jasné namáhání, klenby jsou rozděleny na několik samostatných kleneb.

Podélné trhliny jsou závažnou poruchou klenby. Jednou z možností sanace je příčné dodatečné předpětí klenby, které je

možné provést v několika konstrukčních variantách. Jedna je uvedena v následujícím textu.

1 Podélné trhliny ve zděných klenbách

Při provádění stavebních průzkumů a následných statických analýzách zděných kleneb se nejprve pátrá po příčných trhlínách v klenbách (ze zdiva kamenného nebo cihelného), které zásadně ukazují buď na přetížení kleneb, případně na posun podpor (pohyby základů). Příčné trhliny se obvykle vyskytují v oblasti kolem vrcholu klenby na líci zdiva (na vzdušném povrchu klenby), případně na rubu zdiva (na zasypaném povrchu) v oblasti paty klenby. Tyto příčné trhliny jsou jednoznačně nejzávažnější poruchou zděných kleneb, v jejich důsledku se mění statický systém klenby a mnohdy rozhodují o snesení takto porušených kleneb.

